

Oenota hirta (Fabricius)

Potencjalne zagrożenie dla drzew i krzewów liściastych w krajach Unii Europejskiej

Chrząszcz *Oemona hirta* (Dzięki uprzejmości M. Phil Bendle, Nowa Zelandia) (<http://www.terrain.net.nz/friends-of-tehenui-group/local-insects/beetle-lemon-tree-borer-oemona-hirta.html>)

Larwa *Oenota hirta* w drewnie topoli (Dzięki uprzejmości prof. Qiao Wang, Institute of Natural Resources, Massey University, Nowa Zelandia)

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Gatunek ten, jak dotąd, występuje tylko w Nowej Zelandii. W latach 1983 i 2010 przechwycony na roślinach z rodzaju *Wisteria* importowanych z Nowej Zelandii do Wielkiej Brytanii.

Chrząszcze o wydłużonym ciele, długości 15–30 mm mają zabarwienie od czerwono-brązowego do prawie czarnego. Na pokrywach znajdują się gęste, przylegające włoski barwy żółto-pomarańczowej, a u nasady pokryw występuje charakterystyczna trójkątna tarczka pokryta przez włoski podobnego zabarwienia. Długość czułków zbliżona do długości ciała.

Larwa beznoga, barwy od białawej do kremowej, z brązowymi żuwaczkami, o długości 25–40 mm.

Rośliny żywicielskie

Rośliny zdrewniałe należące do około 40 rodzajów. W Nowej Zelandii gatunek ten ma największe znaczenie jako szkodnik cytrusów. W Europie może porażać szereg roślin sadowniczych, takich jak: jabłonie (*Malus* spp.), czereśnia (*Prunus avium*), śliwa domowa (*Prunus domestica*), migdałowiec pospolity (*Prunus dulcis*), brzoskwinia (*Prunus persica*), grusze (*Pyrus* spp.), porzeczkę (*Ribes* L.), borówki (*Vaccinium* spp.) i winorośl (*Vitis vinifera*) oraz drzew liściastych, przykładowo: klony (*Acer* spp.), kasztanowiec (*Aesculus hippocastanum*), olsze (*Alnus* spp.), brzozy (*Betula* spp.), leszczyny (*Corylus* spp.), głogi (*Crateagus* spp.), orzechy (*Juglans* spp.), topole (*Populus* spp.), dęby (*Quercus* spp.) i róże (*Rosa* spp), a rzadziej drzewa iglaste, np. sosny (*Pinus* spp.).

Objawy występowania i szkodliwość

Objawy porażenia przez *O. hirta* są bardzo podobne jak w przypadku krajowych gatunków kózkowatych rozwijających się w

drzewach liściastych. Stąd identyfikacja powinna być dokonana na podstawie budowy morfologicznej chrząszczy. Należy zwrócić uwagę na pochodzenie roślin. Larwy żerują w gałęziach, konarach, a rzadziej w pniach żywych drzew, drążąc długie, owalne chodniki zwykle o przebiegu wzdłużnym, wypełnione trocinami, od których odchodzą chodniki boczne zakończone niewielkim okrągłym otworkiem na powierzchni gałęzi lub pnia. Larwy przepoczwarczają się w kolebce poczwarkowej znajdującej się na końcu chodnika larwalnego, ograniczonej z obu stron zatyczką z grubych wiórków. Porażone gałęzie i konary obumierają i łatwiej są łamane przez wiatr. Przy silnym porażeniu może dochodzić do obumierania koron drzew. Chrząszcze odżywiają się pyłkiem i nektarem kwiatów nie wywołując bezpośrednich szkód.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

W warunkach polowych najważniejszym sposobem rozprzestrzeniania się chrząszczy są ich przeloty. W trakcie obrotu międzynarodowego szkodnik może być przenoszony przede wszystkim wraz z przesyłkami materiału szkółkarskiego (drzewka, zrazy) i gałęzi.

Zwalczanie

Zwalczanie szkodnika jest trudne. W praktyce usuwa się i pali porażone gałęzie i konary, a innych metod zwalczania larw w drewnie są mało skuteczne.

Wymagania fitosanitarne

Na chwilę obecną gatunek *O. hirta* nie jest organizmem regulowanym przepisami prawa (**nie jest organizmem kwarantannowym**) i nie podlega obowiązkowi zwalczania w Polsce. Rozważane jest jego uznanie za organizm kwarantannowy w UE.